

Gazdasági monitor

2024. március

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

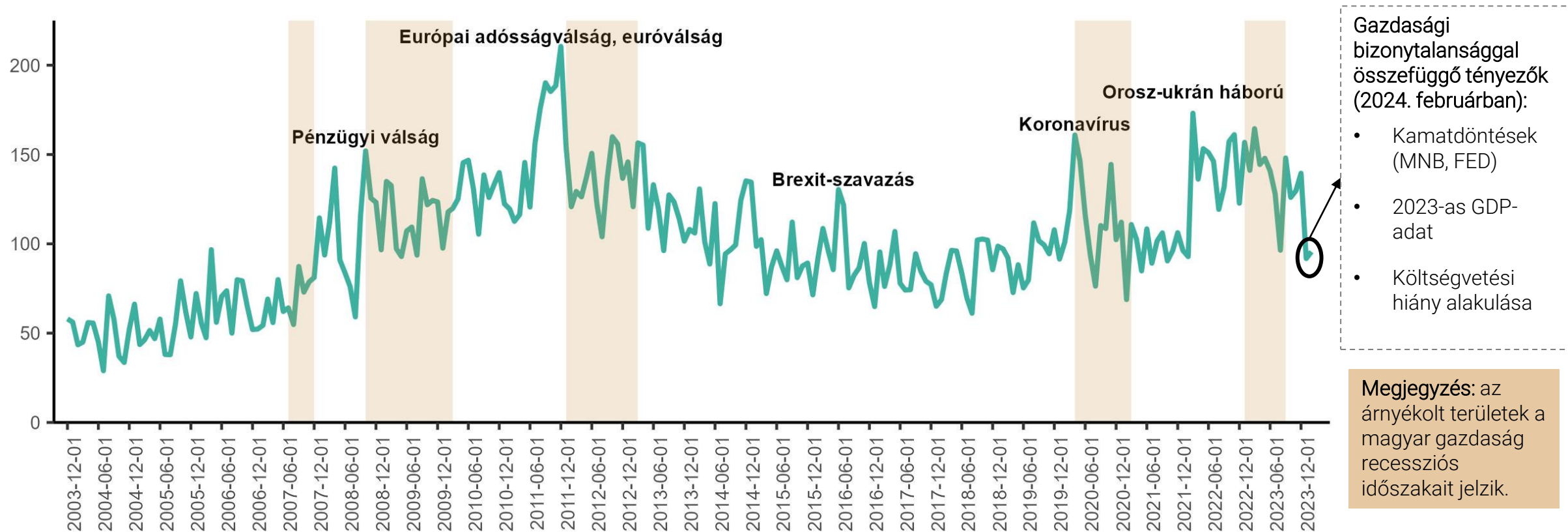
02 Beruházási helyzetkép

Üzleti hangulat és gazdasági várakozások

1. Továbbra is csak mérsékelt a bizonytalanság szintje a magyar gazdaságban a Makronóm Intézet EPU indexe alapján.
2. Nemzetközi kitekintésben a bizalmi indikátorok többsége azonban a hosszú távú átlag alatt helyezkedik el.
3. Az európai beszerzésimenedzser-indexek továbbra is a feldolgozóipari piacok zsugorodását jelzik, különösen nehéz helyzetben van a német gazdaság.
4. A befektetők bizalmát mérő indexek valamelyest pozitívabb képet mutatnak, folytatódik a mélyponttól való távolodás, azonban a német értékek itt is nagyon alacsonyak.
5. A német üzleti hangulatot megragadó Ifo index minden gazdasági szektorban kedvezőtlenül alakult.

Továbbra is alacsony a bizonytalanság szintje a magyar gazdaságban a Makronóm Intézet EPU indexe alapján

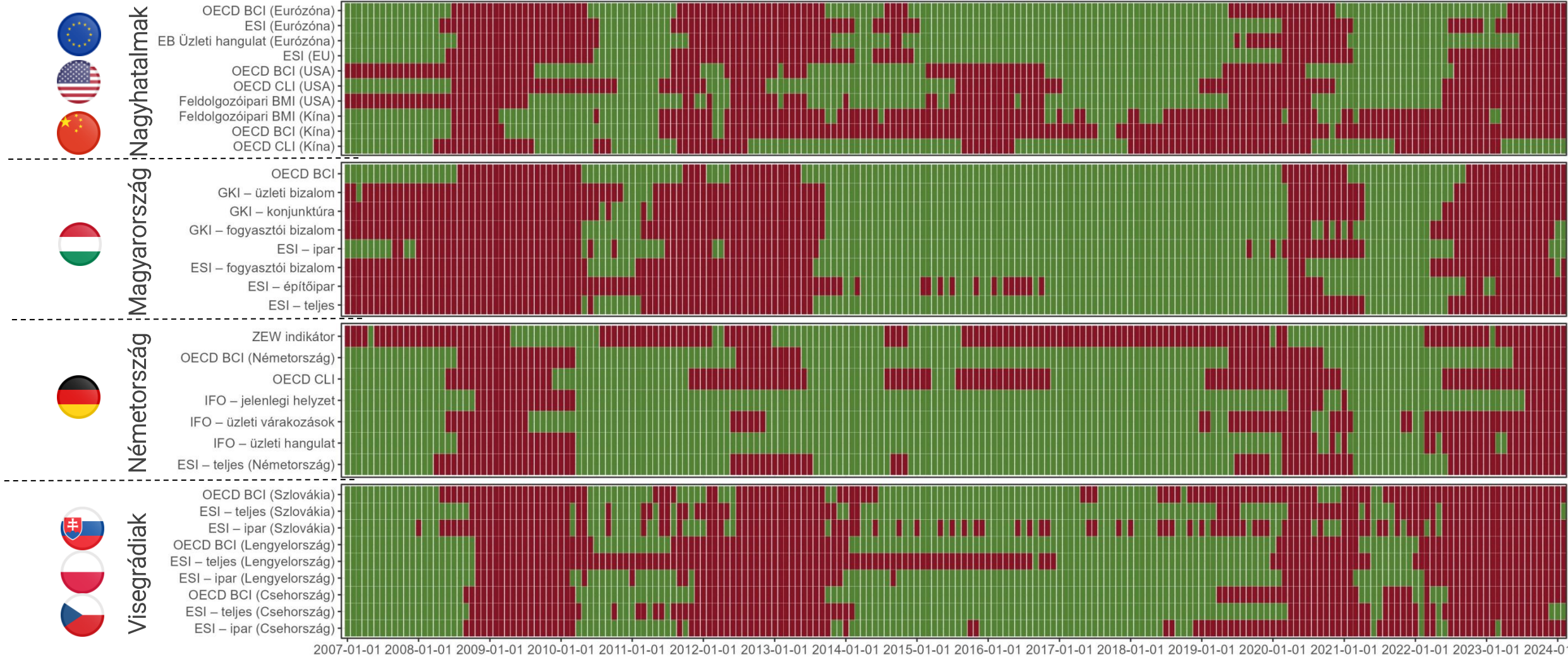
A hosszú távú adatok alapján látható, hogy az EPU index **valós időben** jelezte a recessziós időszakok kezdetét, amelyet a hivatalos adatok csak időbeli csúszással mutattak ki. Ennek eredménye, hogy az EPU index által mért bizonytalansági sokkokra lehetőség van **gyorsan reagálni**, illetve a hatásait figyelembe venni a makrogazdasági előrejelzésekben.

2003. december–2022. december között, 100-as átlagra normalizálva. Az index értékének növekedése jelenti a bizonytalanság növekedését és vice versa.

Nemzetközi kitekintésben a bizalmi indikátorok többsége továbbra is a hosszú távú átlag alatt helyezkedik el

Makronóm Intézet bizalmi hőtésképe
(eltérés a hosszú távú átlagtól: **jobb/rosszabb**)

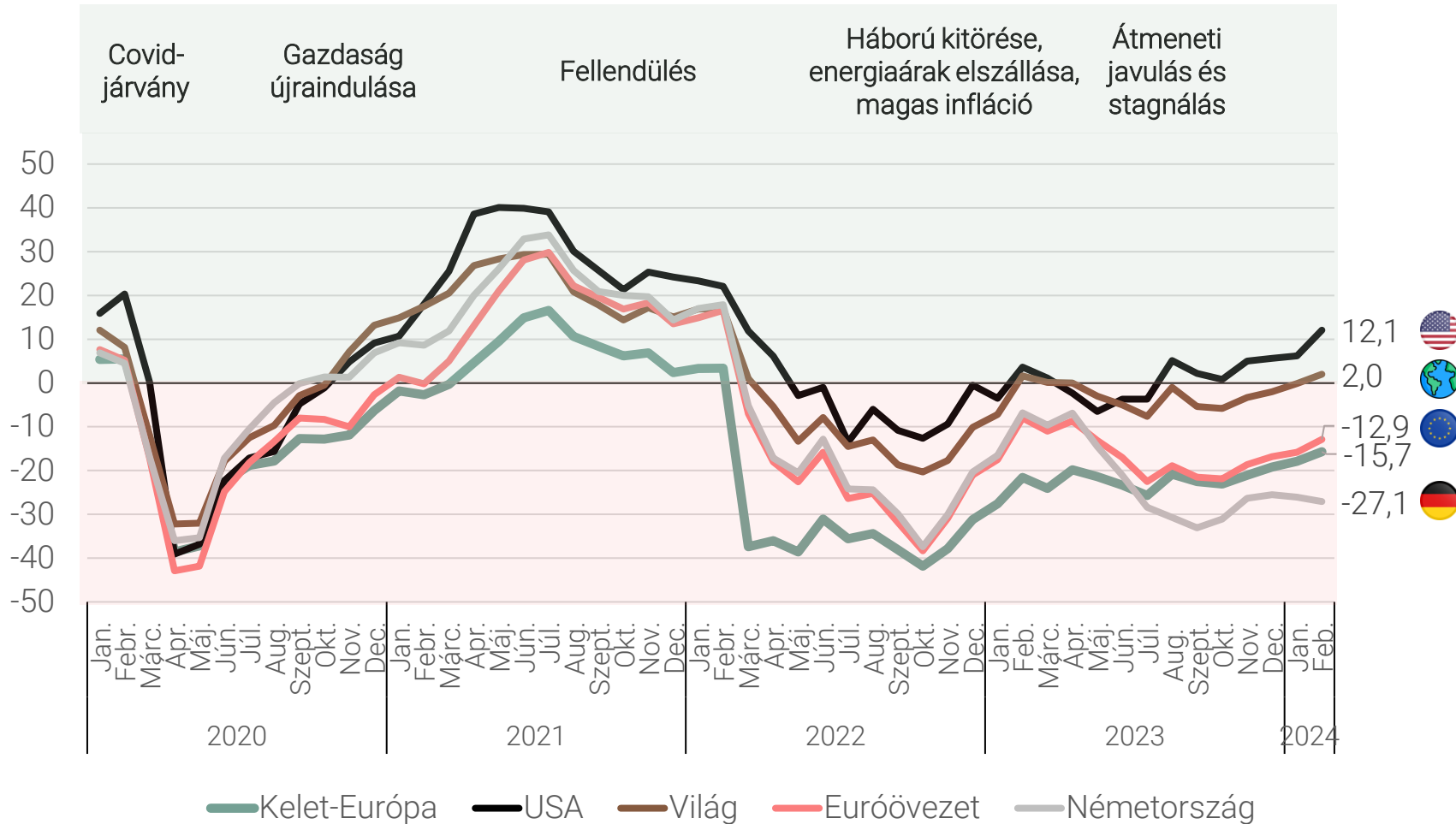
A beszerzésimenedzser-index alapján továbbra is zsugorodóban van a feldolgozóipar az európai országok többségében

Beszerzésimenedzser-index alakulása, 2020. január–2024. február
(50 pont felett növekedés, 50 pont alatt zsugorodás)

	2020												2021												2022												2023												2024	
	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr
Ausztria	49,2	50,2	45,8	35,8	40,4	46,5	52,8	51,0	51,7	54,0	51,7	53,5	54,2	58,3	63,4	64,7	66,4	67,0	63,9	61,8	62,8	60,6	58,1	58,7	61,5	58,4	59,3	57,9	56,6	51,2	51,7	48,8	48,8	46,6	46,6	47,3	48,4	47,1	44,7	42,0	39,7	39,0	38,8	40,6	39,6	41,7	42,2	42,0	43,0	43,0
Csehország	45,2	46,5	41,3	35,1	39,6	44,9	47,0	49,1	50,7	51,9	53,9	57,0	57,0	56,5	58,0	58,9	61,8	62,7	62,0	61,0	58,0	55,1	57,1	59,1	59,0	56,5	54,7	54,4	52,3	49,0	46,8	46,8	44,7	41,7	41,6	42,6	44,6	44,3	44,3	42,8	42,8	40,8	41,4	42,9	41,7	42,0	43,2	41,8	43,0	44,3
Eurózóna	47,9	49,2	44,5	33,4	39,5	46,9	51,1	51,7	53,7	54,4	53,8	55,5	54,8	57,7	62,5	62,9	62,8	63,4	62,6	61,4	58,7	58,3	58,6	58,0	58,7	58,4	56,5	55,5	54,6	52,1	49,8	49,6	48,4	46,4	47,1	47,8	48,8	48,5	47,3	45,8	44,8	43,4	42,7	43,5	43,4	43,1	44,2	44,4	46,6	46,5
Franciaország	51,1	49,8	43,2	31,5	40,3	52,1	52,0	49,8	50,9	51,0	49,6	51,1	51,6	55,0	58,8	58,9	59,2	59,0	58,1	57,5	55,2	53,6	55,9	55,6	55,5	57,2	54,7	55,7	54,6	49,6	49,5	47,8	47,7	47,2	48,3	49,2	50,5	47,4	47,3	45,6	45,7	46,0	45,1	46,0	44,2	42,8	42,9	42,1	43,1	47,1
Görögország	54,4	56,2	42,5	29,5	41,1	49,4	48,6	49,4	50,0	48,7	42,3	46,9	50,0	49,4	51,8	54,4	58,0	58,6	57,4	59,3	58,4	58,9	58,8	58,8	57,9	57,8	54,6	54,8	53,8	51,1	49,1	48,8	49,7	48,1	48,4	47,2	49,2	51,7	52,8	52,4	51,5	51,8	53,5	52,9	50,3	50,8	50,9	51,3	54,7	55,7
Hollandia	47,9	49,2	50,5	41,3	40,5	45,2	47,9	52,3	54,2	50,4	54,4	58,2	58,8	59,6	64,7	67,2	69,4	68,8	67,4	65,8	62,0	62,5	60,7	58,7	60,1	60,6	58,4	59,9	57,8	55,9	54,5	52,6	49,0	47,9	46,0	48,6	49,6	48,7	46,4	44,9	44,2	43,8	45,3	45,9	43,6	43,8	44,9	44,8	48,9	49,3
Írország	51,4	51,2	45,1	36,0	39,2	51,0	57,5	52,3	50,0	50,3	52,2	57,2	51,8	52,0	57,1	60,8	64,1	64,0	63,3	62,8	60,3	62,1	59,9	58,3	59,4	57,8	59,4	59,1	56,4	53,1	51,8	51,1	51,5	51,4	48,7	48,7	50,1	51,3	49,7	48,6	47,5	47,3	47,0	50,8	49,6	48,2	50,0	48,9	49,5	52,2
Lengyelország	47,4	48,2	42,4	31,9	40,6	47,2	52,8	50,6	50,8	50,8	50,8	51,7	51,9	53,4	54,3	53,7	57,2	59,4	57,6	56,0	53,4	53,8	54,4	56,1	54,5	54,7	52,7	52,4	48,5	44,4	42,1	40,9	43,0	42,0	43,4	45,6	47,5	48,5	48,3	46,6	47,0	45,1	43,5	43,1	43,9	44,5	48,7	47,4	47,1	47,9
Magyarország	52,2	50,3	28,5	33,6	40,3	47,0	50,8	52,8	48,7	50,1	51,1	51,1	54,9	49,4	48,7	50,8	52,8	54,7	55,6	55,9	52,1	53,1	52,2	64,8	50,7	53,2	57,6	58,9	51,5	57,0	58,0	57,1	49,6	56,4	56,0	59,3	55,0	56,5	55,3	61,9	57,1	44,2	45,7	46,5	47,4	50,5	52,2	52,8	49,9	52,2
Németország	45,3	48,0	45,4	34,5	36,8	44,6	51,0	53,0	56,6	58,0	57,8	58,3	57,1	60,6	66,6	66,2	64,0	65,1	65,6	62,6	58,5	57,8	57,6	57,4	59,8	58,5	56,9	54,6	54,8	52,0	49,3	49,1	47,8	45,1	46,2	47,1	47,3	46,3	44,7	44,5	43,2	40,6	38,8	39,1	39,6	40,8	42,6	43,3	45,5	42,5
Olaszország	48,9	48,7	40,3	31,1	45,4	47,5	51,9	53,1	53,2	53,8	51,5	52,8	55,1	56,9	59,8	60,7	62,3	62,2	60,3	60,9	59,7	61,1	62,8	62,0	58,3	58,3	55,8	54,5	51,9	50,9	48,5	48,0	48,3	46,5	48,4	48,5	50,4	52,0	51,1	46,8	45,9	43,8	44,5	45,4	46,8	44,9	44,4	45,3	48,5	48,7
Oroszország	47,9	48,2	47,5	31,3	36,2	49,4	48,4	51,1	48,9	46,9	46,3	49,7	50,9	51,5	51,1	50,4	51,9	49,2	47,5	46,5	49,8	51,6	51,7	51,6	51,8	48,6	44,1	48,2	50,8	50,9	50,3	51,7	52,0	50,7	53,2	53,0	52,6	53,6	53,2	52,6	53,5	52,6	52,1	52,7	54,5	53,8	53,8	54,6	52,4	54,7
Spanyolország	48,5	50,4	45,7	30,8	38,3	49,0	53,5	49,9	50,8	52,5	49,8	51,0	49,3	52,9	56,9	57,7	59,4	60,4	59,0	59,5	58,1	57,4	57,1	56,2	56,2	56,9	54,2	53,3	53,8	52,6	48,7	49,9	49,0	44,7	45,7	46,4	48,4	50,7	51,3	49,0	48,4	48,0	47,8	46,5	47,7	45,1	46,3	46,2	49,2	51,5
Svájc	47,8	49,5	43,7	40,7	42,1	45,2	49,2	51,8	53,1	52,3	55,2	58,0	59,4	61,3	66,3	69,5	69,9	66,7	71,1	67,7	68,1	65,4	62,5	62,7	63,8	62,6	64,0	62,5	60,0	59,1	58,0	56,4	57,1	54,9	53,9	54,1	49,3	48,9	47,0	45,3	43,2	44,9	38,5	39,9	44,9	40,6	42,1	43,0	43,1	44,0
Svédország	52,0	52,7	42,6	36,7	39,2	41,9	51,0	53,4	55,3	58,2	59,8	64,9	62,4	61,6	63,7	69,1	66,4	65,8	65,3	60,1	64,6	64,4	63,3	62,1	62,4	58,6	56,8	54,9	54,9	53,6	52,5	50,6	48,9	46,6	45,9	45,9	46,8	47,0	45,7	45,5	40,6	44,8	47,6	45,8	43,3	45,7	49,0	48,8	47,1	49,0
Törökország	51,3	52,4	48,1	33,4	40,9	53,9	56,9	54,3	50,8	53,9	51,4	50,8	54,4	51,7	52,6	50,4	49,3	51,3	54,0	54,1	52,5	51,2	52,0	52,1	50,5	50,4	49,4	49,2	49,2	48,1	46,9	47,4	46,9	46,4	45,7	48,1	50,1	50,1	50,9	51,5	51,5	51,5	49,9	49,0	49,6	48,4	47,2	47,4	49,2	50,2
UK	50,0	51,7	47,8	32,6	40,6	50,1	53,6	55,2	54,3	53,3	55,6	57,3	59,2	58,5	57,9	60,9	66,1	63,9	60,4	60,3	56,3	57,8	58,2	57,9	57,3	58,0	55,2	55,8	54,6	52,2	52,1	47,3	48,4	46,2	46,5	45,3	47,0	49,3	47,9	47,8	47,1	46,5	45,3	43,0	44,3	44,8	47,2	46,2	47,0	47,5

Még nagyobbra nyílt az olló az euróövezet és a német gazdaság között: míg az eurózónában ötödik hónapja növekszik a gazdasági bizalom, addig Németországban már a harmadik hónapja csökken

A Sentix gazdasági index alakulása, 2020. január–2024. március

Elmozdulás a mélyponttól (még mindig) Németország nélkül: 2024 márciusában a Sentix gazdasági mutatói kismértékben javultak, az euróövezet átfogó indexe 2,4 ponttal emelkedett, – 10,5 pontra.

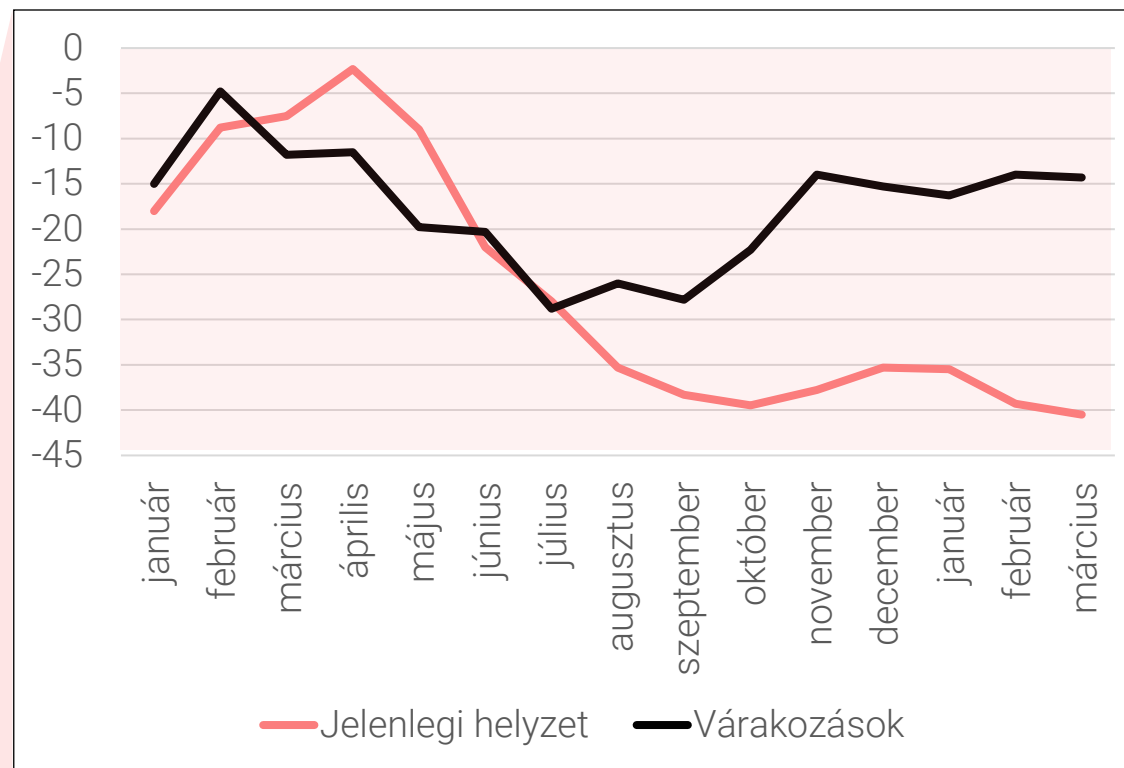
Az intézet 2001 óta hetente mintegy 6600 befektetőt kérdez meg több mint 20 országból (közel 1200 intézményi és majdnem 5400 egyéni befektetőt) a pénzügyi piacokra vonatkozó várakozásaikról, valamint a gazdasági fejleményekről és a portfóliójukról hozott intézkedéseikről. A Sentix-felmérés eredményei képviselik a széles körben diverzifikált befektetőcsoportot.

Továbbra is kettősség uralja a német üzleti hangulatot: míg a várakozások egyre kedvezőbb gazdasági környezetet jeleznek, addig az aktuális helyzet megítélése romlik

A Sentix gazdasági index alapján a gazdasági rezsimek országonként és régiónként, 2024. március

Emelkedés (Upswing)	Stabilizáció (Stabilisation)
Japán	Latin-Amerika
USA	Ausztria
Svájc	Visszaesés (Downturn)
Ázsia (Japán kivételével)	Euróövezet
	Kelet-Európa
Enyhe emelkedés (Slight upswing)	Recesszió (Recession)
Világgazdaság	Németország

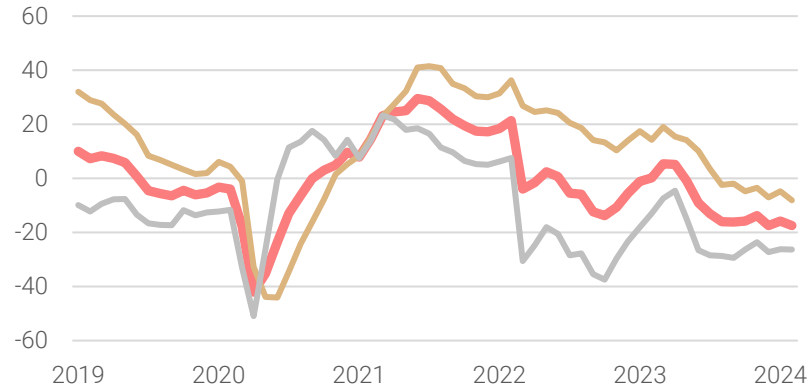
Az üzleti hangulat alakulása Németországban
(2023. január–2024. február)

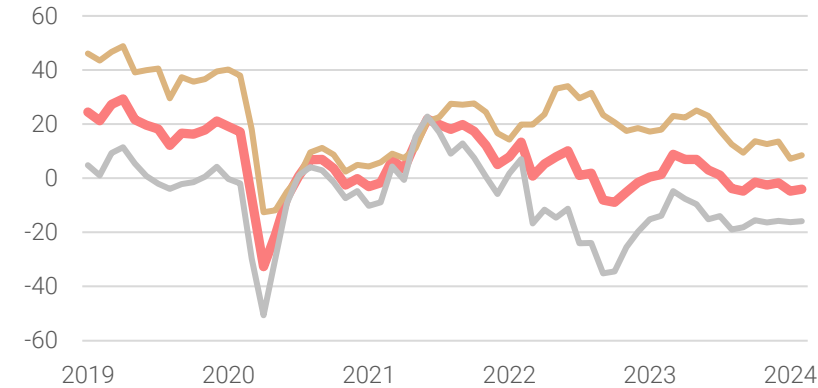
Az Ifo index alapján a német gazdaság összes szektora (feldolgozóipar, szolgáltató szektor, kereskedelem, építőipar) jelentős nehézségekkel küzd

Ifo index alakulása gazdasági szektoronként, 2024. február

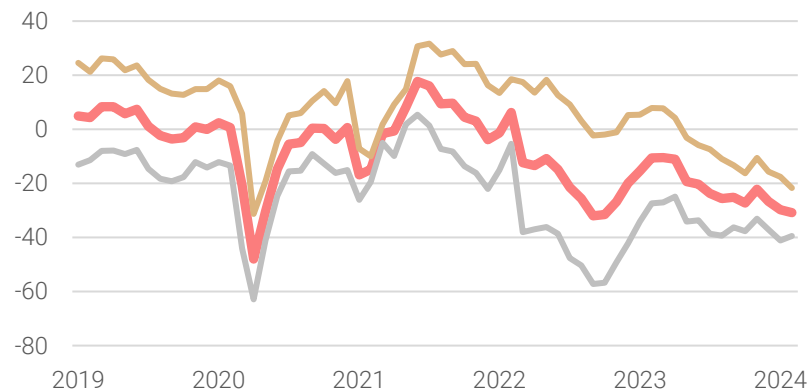
Feldolgozóipar

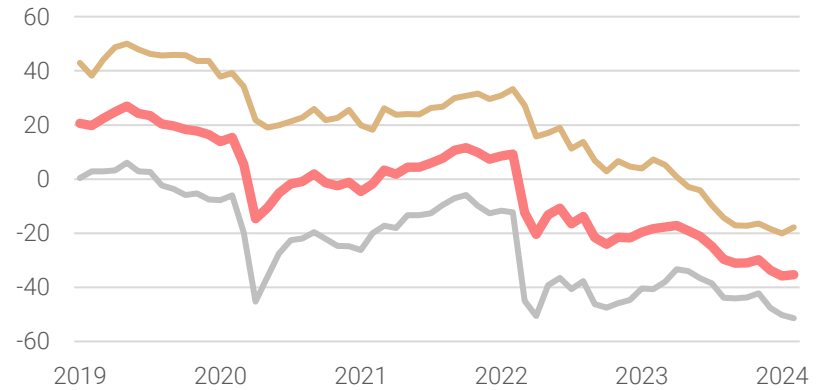
Szolgáltató szektor

Kereskedelem

Építőipar

Jelenlegi helyzetértékelés

Üzleti hangulat

Jövőbeli várakozások

- A német gazdaság alakulása kiemelten fontos, hiszen hazánk egyik legfontosabb kereskedelmi partnere Németország.
- Gazdasági méretéből fakadóan jelentős piacot teremt a hazai vállalkozások számára.
- A teljes magyar termékexportnak több mint a negyede irányul Németországba, amely elsősorban feldolgozóipari termékeket foglal magában.

Tartalomjegyzék

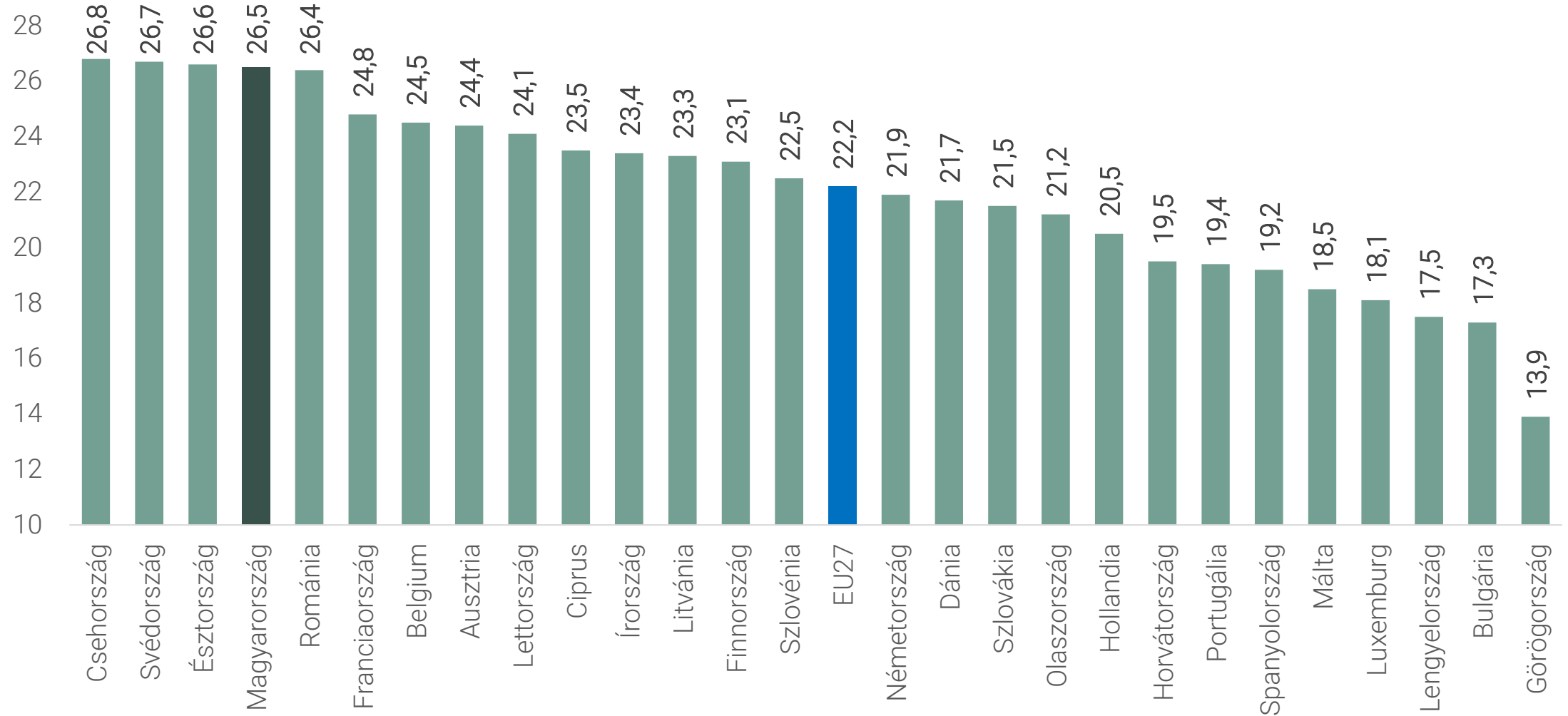
01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

02 Beruházási helyzetkép

Beruházási helyzetkép

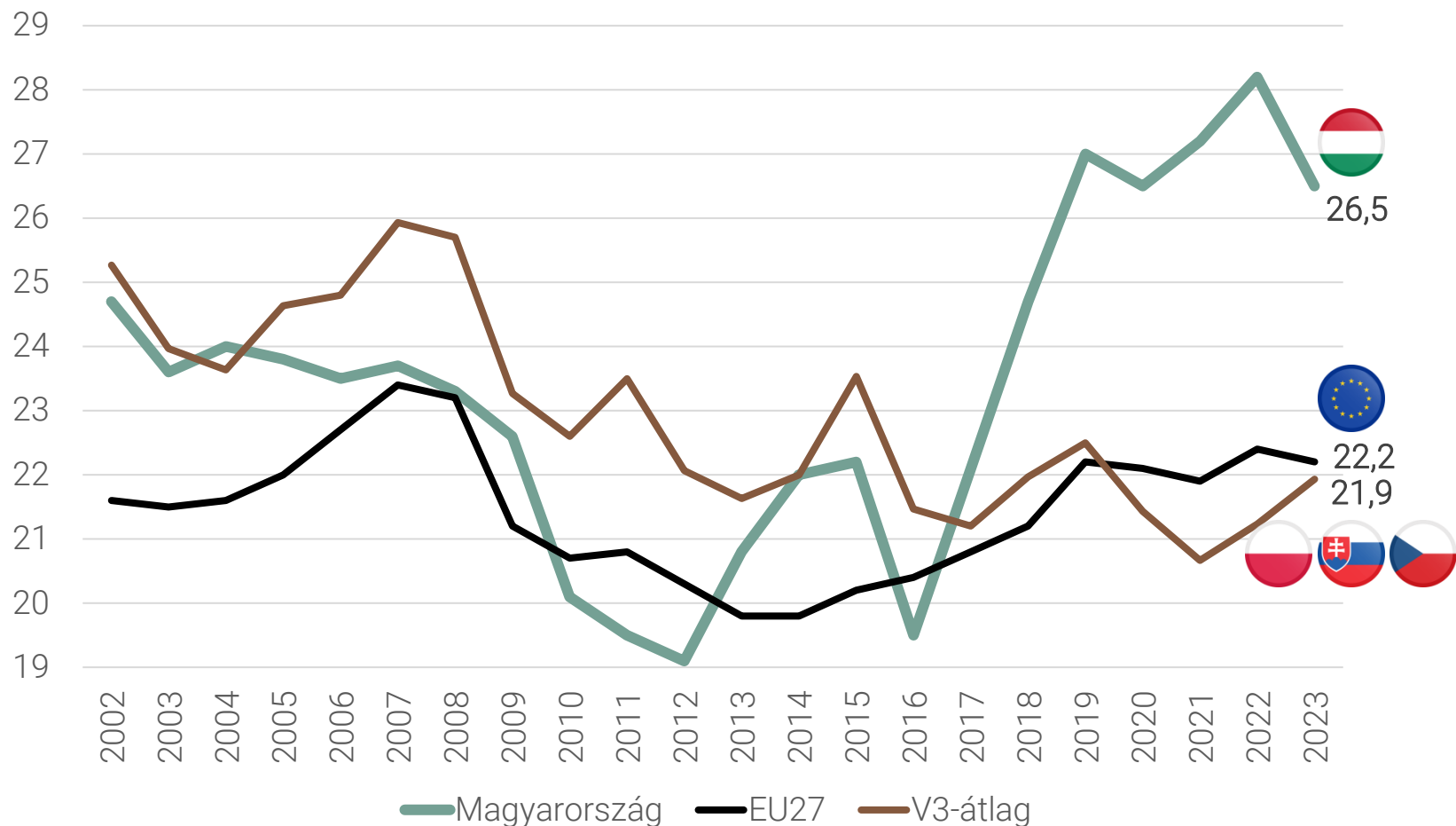
1. A jelen beruházása a jövő növekedése: a magyar beruházási ráta értéke jelentősen meghaladja a visegrádi országok átlagát, de még az Európai Unióét is.
2. Az **aktív hazai beruházásösztönző politika** érdemben járult hozzá a magas beruházási rátához, rekordszinten a hazánkba beáramló külföldi működő tőke.
3. A **célzott iparstratégiának és a technológiaváltó beruházásoknak köszönhetően** hazánkban a második legmagasabb a gépberuházások aránya az EU-ban, ami az alapja a high-tech exportunknak.
4. Továbbra is a feldolgozóipar adja a hazai beruházási teljesítmény legnagyobb részét, azonban a kategórián belül komoly átrendeződés ment végbe: a járműgyártást megelőzte a villamos berendezés gyártása kategória, amelyhez elsősorban az energiatárolással kapcsolatos beruházások járultak hozzá. **Magyarország nem követője, hanem éllovasa a világban zajló zöldenergetikai átállásnak.**
5. A beruházások további növelése érdekében **a munkaerő képzését és bevonását szükséges fókuszba helyezni**, a bizonytalanság oldása mellett.

A jelen beruházása a jövő növekedése: a magyar beruházási ráta 2023-ban is a top 5-ben volt az EU országai között

2016 óta dinamikusán nőtt a magyar beruházási ráta, jelentősen meghaladva az EU és a visegrádi hármak átlagát

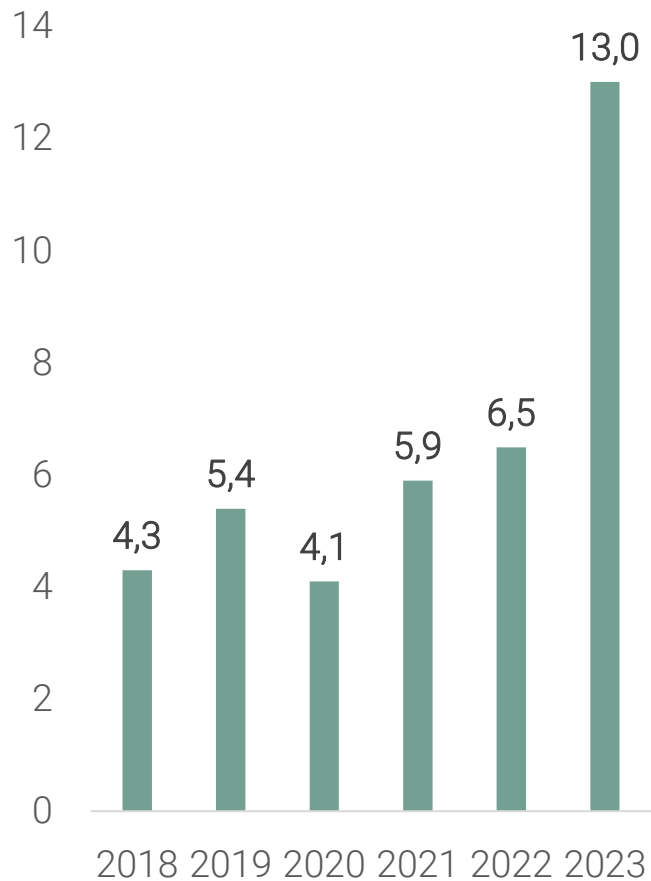
A GDP-arányos beruházási ráták alakulása (2002–2023, %)

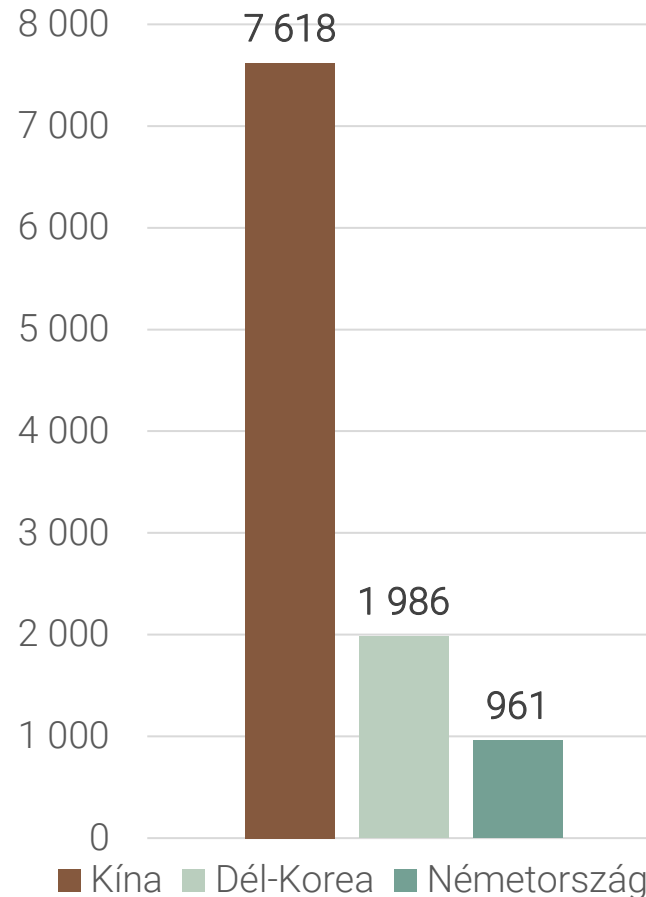
- 2011-ben a magyarországi beruházási ráta (19,5%) jóval alulmúlta a régiós versenytársak (23,5%) és az EU (21,1%) értékeit.
- 2016 és 2019 között 7,5 százalékponttal nőtt a beruházási ráta nagysága hazánkban.
- A Covid-19 hatására a visegrádi országokénál kisebb, de az EU-s átlagnál nagyobb arányú mérséklődés volt megfigyelhető Magyarországon, amelyet azonban jelentős arányú javulás követett 2022-ig.
- 2023-ban az állami beruházások halasztása ugyan csökkentette a beruházási ráta értékét, de továbbra is magas szinten áll.

Az aktív hazai beruházásösztönző politika érdemben járult hozzá a magas beruházási rátához, rekordszinten a hazánkba beáramló külföldi működő tőke

A HIPA közreműködésével bevont működőtőke-beruházások értéke Magyarországon
(2018–2023, milliárd euró)

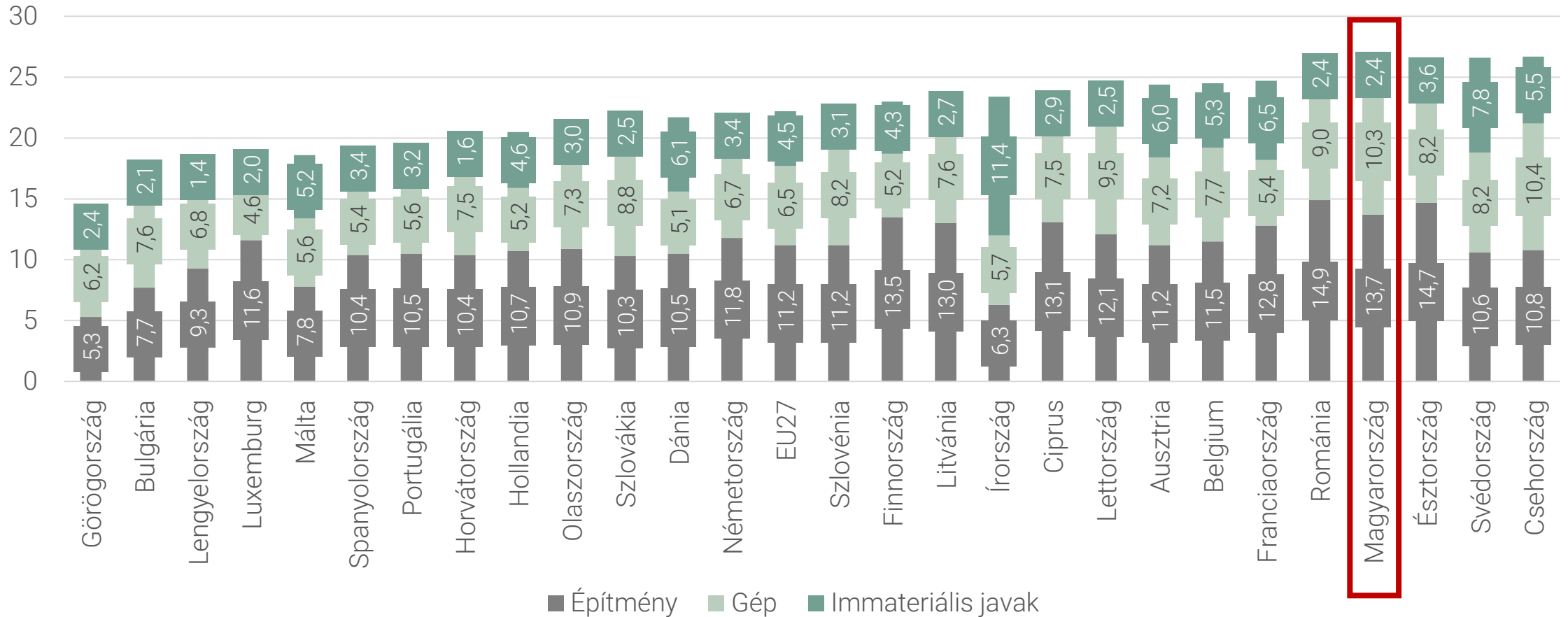
A legjelentősebb beruházók beruházási volumen szerint (2023, millió euró)

- 2023 egy újabb jelentős év a magyar befektetésösztönzés történetében, mivel a működőtőke-beruházások értéke túllépte a 13 milliárd eurót. Ez a szám megkétszereződött a 2022-ben felállított 6,5 milliárd eurós csúcshoz képest, köszönhetően a körülbelül 209 sikeres projektnek.
- Az elindított projektek száma még ezt is meghaladó ütemben emelkedett, és az új munkahelyek (19 692) száma is kiemelkedően, 30%-kal nőtt. Ekkora mennyiségű új munkahely létrehozásáról korábban még sosem döntöttek egyetlen év alatt.

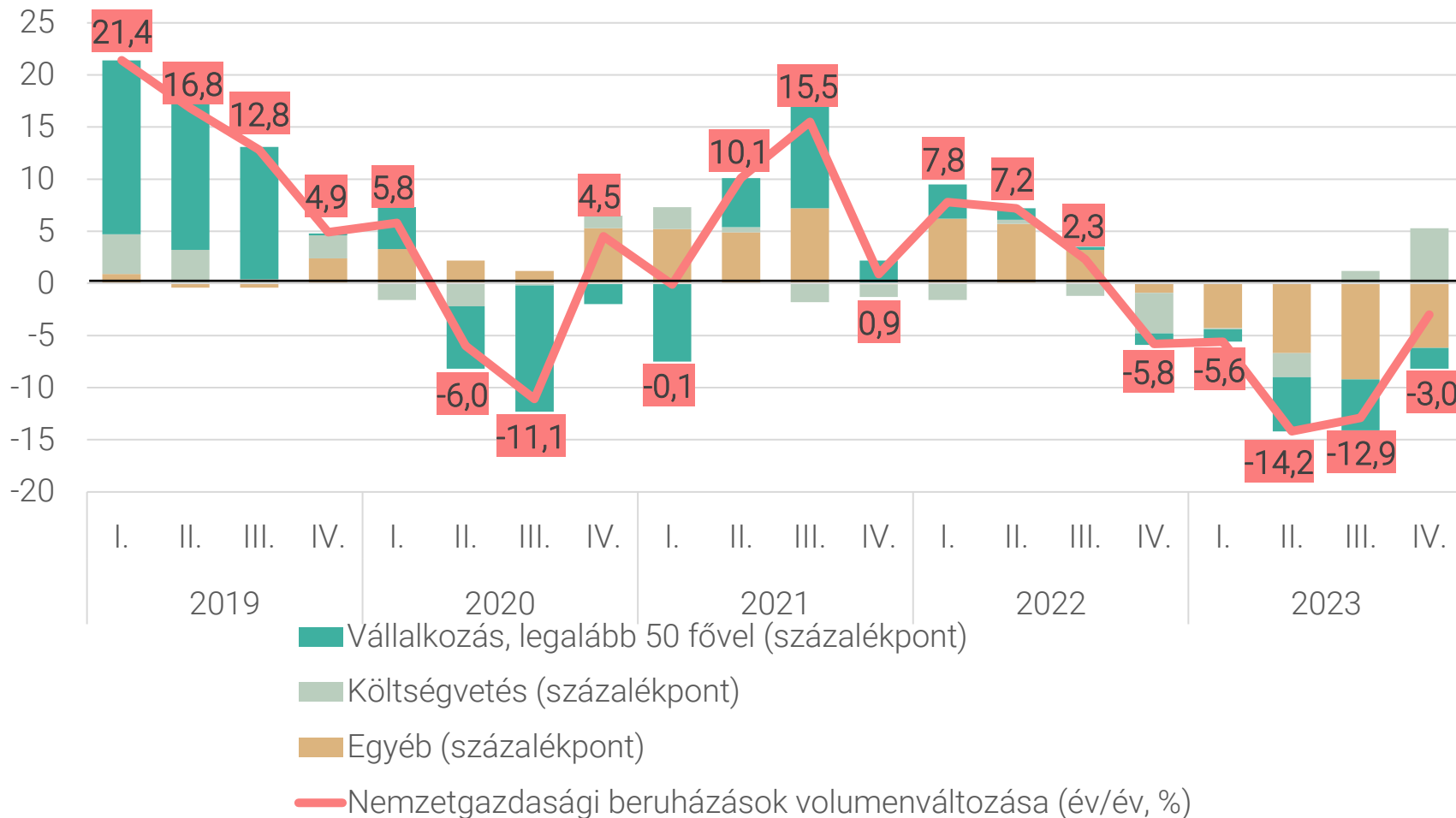
A célzott iparstratégiának és a technológiaváltó beruházásoknak köszönhetően hazánkban a második legmagasabb a gépberuházások aránya az EU-ban, ami alapja a high-tech exportunknak

A GDP-arányos beruházási ráta megoszlása eszközök szerint
(2023, %)

Bár a beruházási ráta szintje magas, a gazdasági visszaesés miatt elhalasztott fejlesztések csökkentették a beruházások volumenét

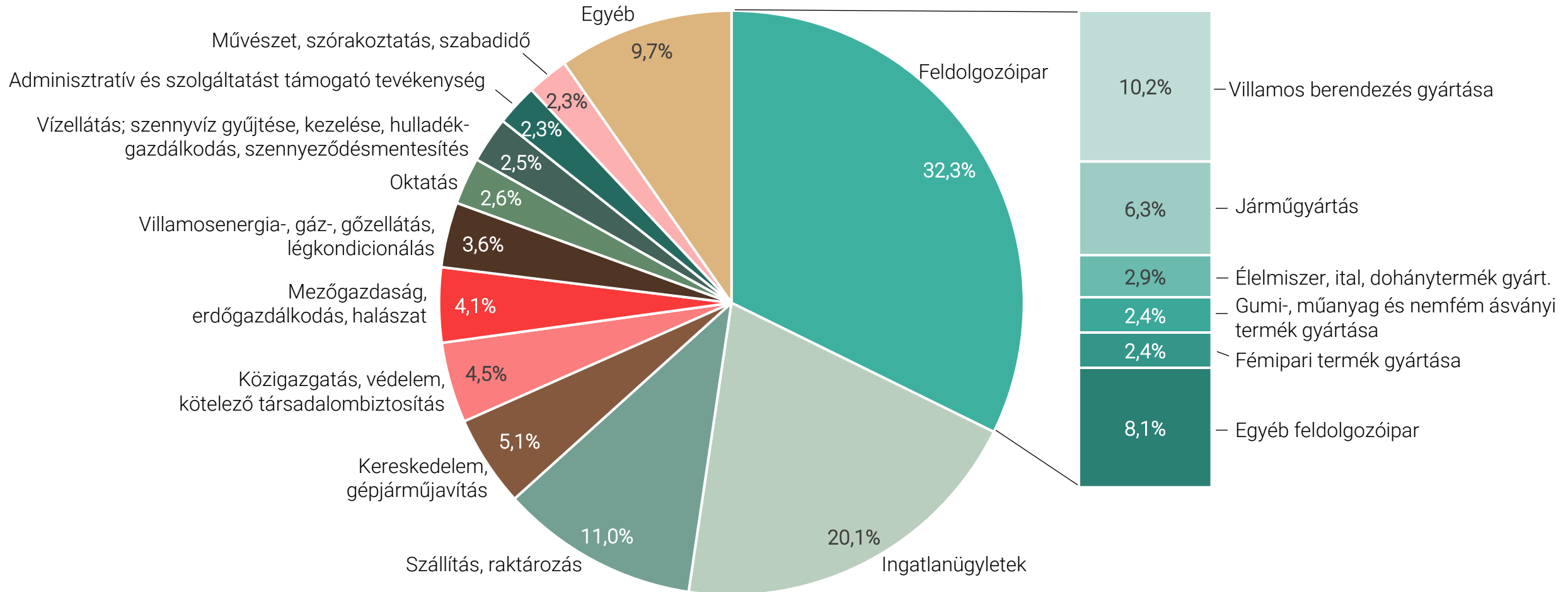
A nemzetgazdasági beruházások volumenváltozásához való hozzájárulás gazdálkodási forma szerint (2019–2023, százalék és százalékpont)

- 2023 utolsó negyedében a beruházások volumene 3,0 százalékkal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest.
- A csökkenés mögött elsősorban az áll, hogy az 50 fő alatti vállalkozások, a nonprofit vállalatok, valamint a háztartások kategóriájának beruházási volumene 18%-kal maradt el az egy évvel korábbi azonos időszakitól.
- A negatív eredményhez az is hozzájárult, hogy a vállalati szektor beruházásai is 3,8 százalékkal csökkentek.
- A költségvetési szervek beruházási értéke 43%-kal volt több az egy évvel korábbi szintnél, amely érték azonban főleg technikai okokra vezethető vissza.

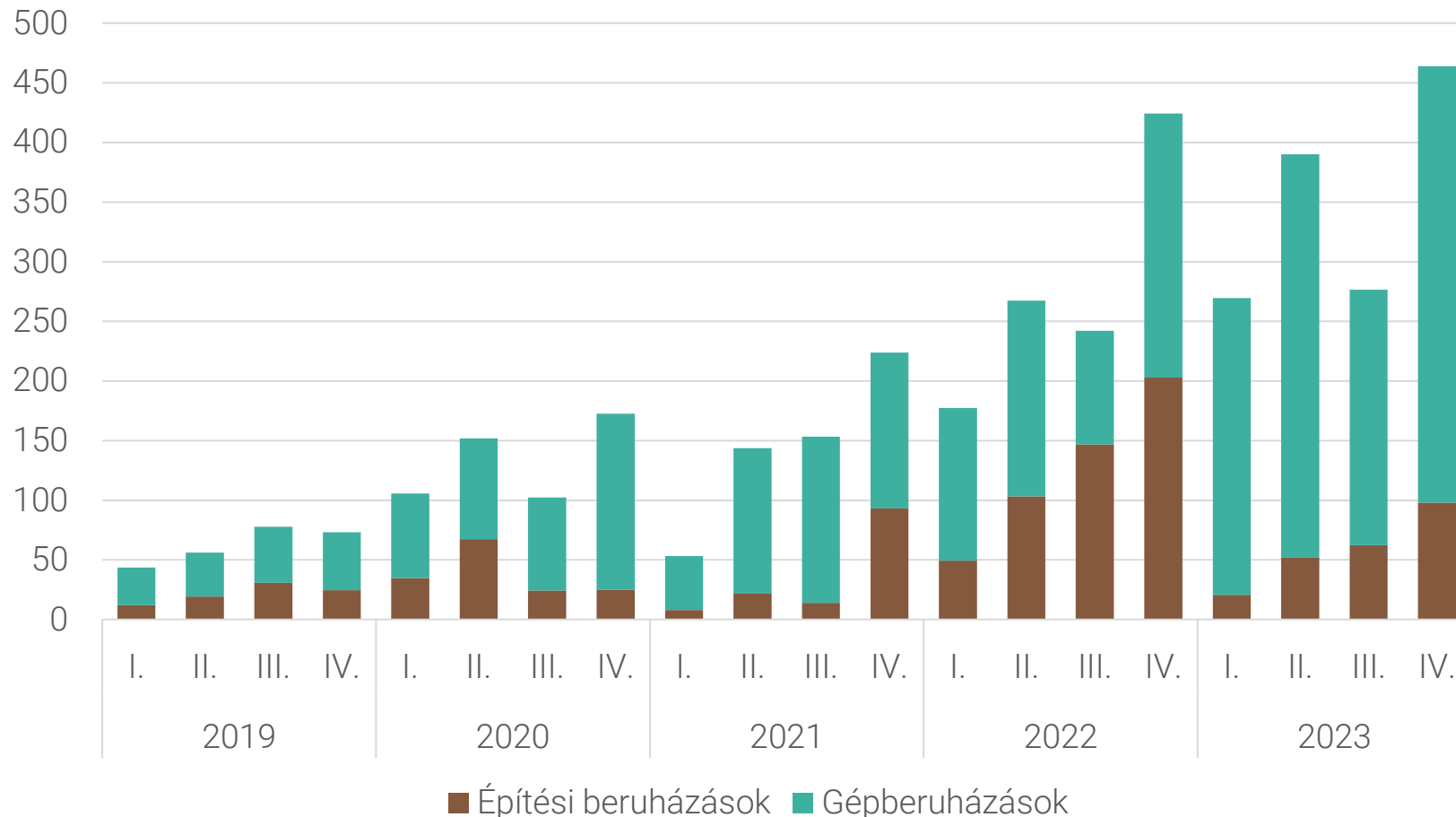
A hazai beruházási érték egyharmadát a feldolgozóipar adta, amelynek legnagyobb hányada – a tavalyi évben először – a villamos berendezések gyártásához kapcsolódott

A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke nemzetgazdasági ágak szerint (2023, %)

A hazai energiatároló-gyártáshoz kapcsolódó beruházások kiemelkedő mértékben növekedtek 2019 óta: közel meghatszorozódott az ágazat beruházási teljesítménye

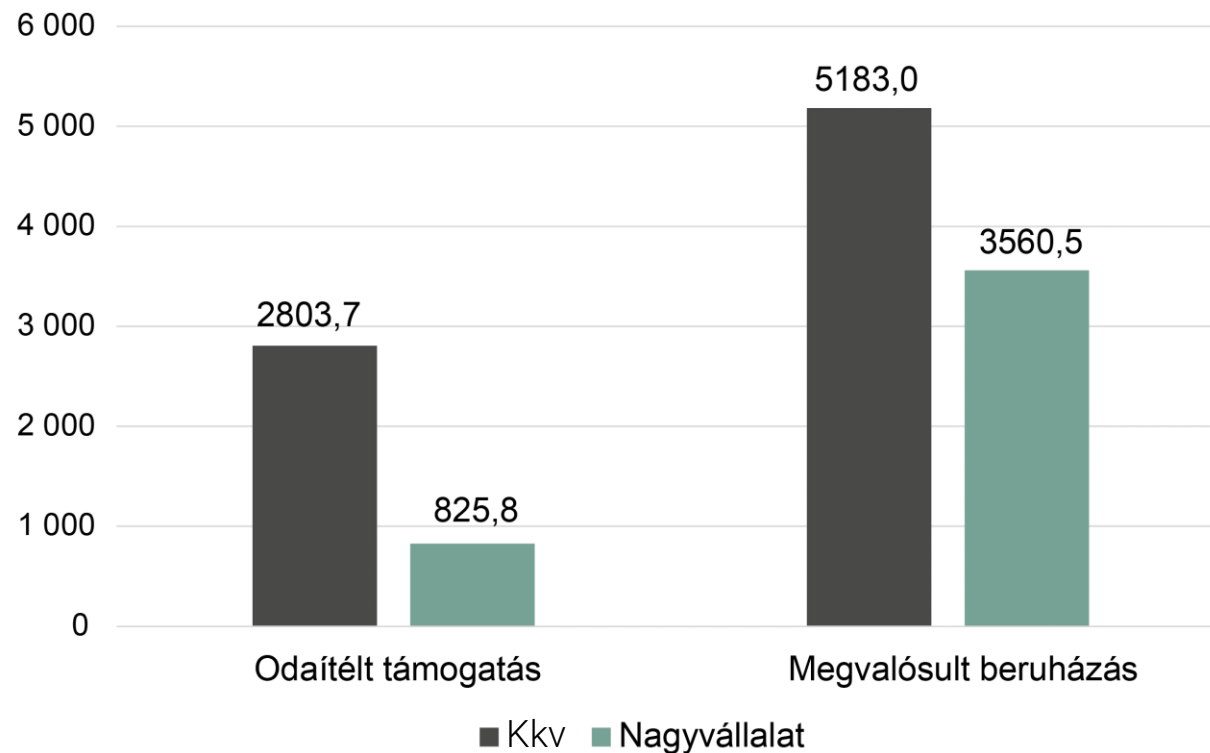
Energiatárolással kapcsolatos beruházások teljesítményértéke
(2019–2023, milliárd forint)

- A KSH adatai alapján a tavalyi év során az energiatárolással kapcsolatos beruházások teljesítményértéke mintegy 1400 milliárd forint volt, amelynek 16,7 százaléka az építési beruházásokhoz, 83,3 százaléka pedig a gépberuházásokhoz volt köthető.
- Az alágazat teljes beruházási értéke közel 5,8-szorosára növekedett 2019 és 2023 között, és a jövőben várhatóan még nagyobb mértékben fog bővülni.

A kormányzati támogatások nagymértékben járultak hozzá a beruházások növekedéséhez: a hazai kis- és középvállalkozások háromszor akkora összegű támogatásban részesültek az elmúlt években, mint a nagyvállalatok

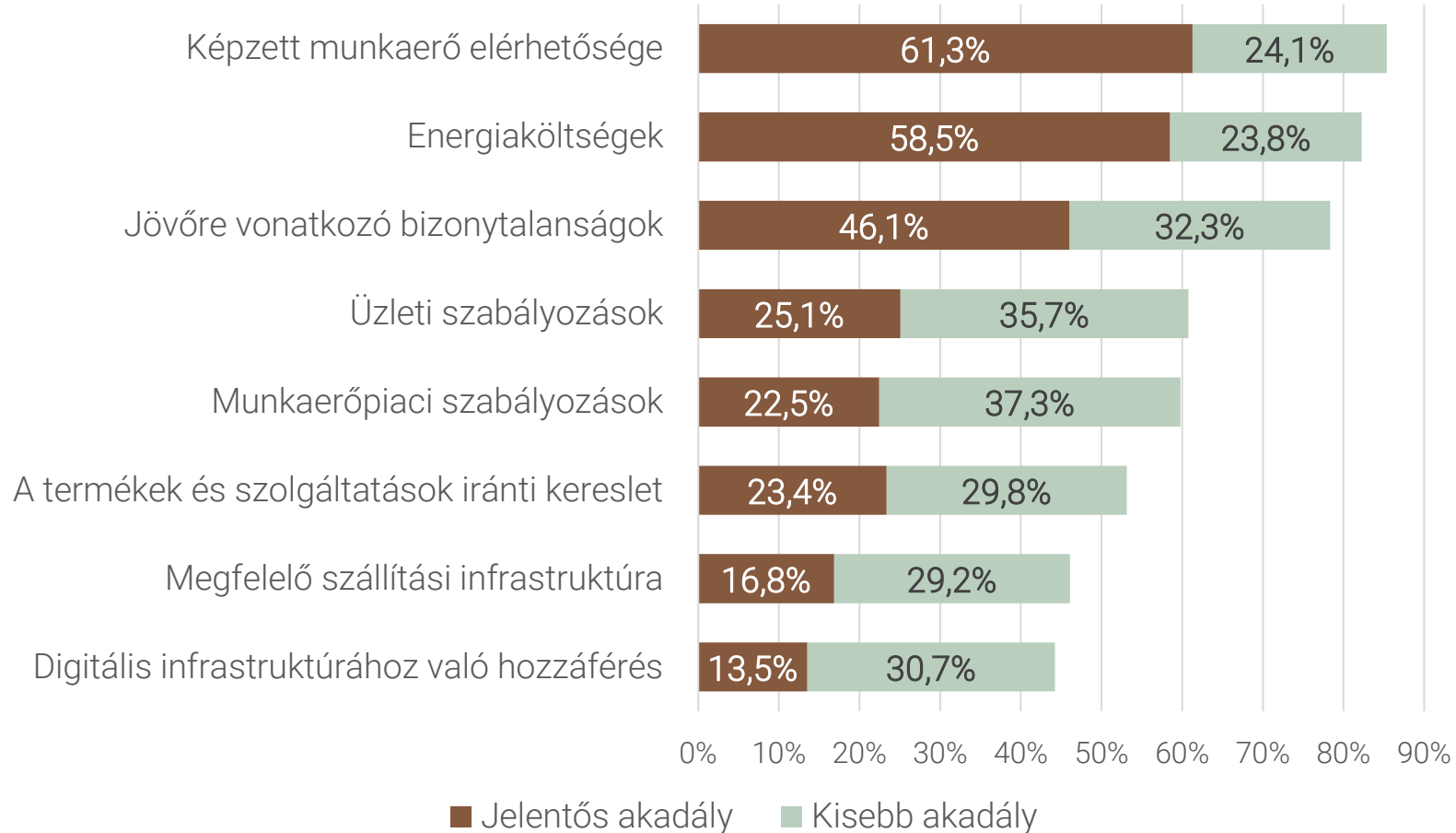
A hazai és uniós vállalati támogatási programok keretében odaítélt támogatások és az azok nyomán megvalósuló beruházások megoszlása a kkv-k és a nagyvállalatok között (2020. február–2023. február, milliárd forint)

- A források több mint háromnegyede (77,2 százaléka) mikro-, kis- és középvállalkozáshoz került, vagyis ezek a vállalkozások több mint háromszor akkora összeget kaptak, mint a „multik”.
- A kormányzat a kkv-k beruházásait magasabb támogatási intenzitással is ösztönzi (61,7, illetve 32,1 százalék átlagosan). Vagyis a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások egységnyi önrészre érdemben több kormányzati támogatást kaptak fejlesztéseik megvalósításához, mint a nagyvállalatok.
- A kkv-szegmensben a támogatások összesen 5183 milliárd forint beruházást indukáltak a vizsgált időtávon.

A beruházások további növelése érdekében a munkaerő képzését és bevonását szükséges fókuszba helyezni, a bizonytalanság oldása mellett

A beruházások legfontosabb akadályozó tényezői az EU-s vállalatok körében (2022, %)

- Az EIB mintegy 12 ezer európai vállalat bevonásával végzett felmérése szerint a beruházások legjelentősebb akadálya a feszes munkaerőpiac, amely elsősorban a szakképzettséget igénylő pozíciókat érinti.
- A megkérdezett vállalatok szerint az energiaköltségek szintén komoly problémát jelentenek, hiszen az európai cégek 70 százaléka számára több mint egynegyedével nőttek az energiaárak, szemben az amerikai cégek mindössze 30 százalékaival.
- A felmérés alapján a magyar vállalatok ugyanezeket az akadályokat jelölték meg lényegesként.

Köszönjük a figyelmet!

| M |
MAKRONÓM
INTÉZET

